

עמ"ת 23388/08/15 - שי שמעון פריזה חנאן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ת 23388-08-15 חנאן(עציר) נ' מדינת ישראל

בפני כבוד השופט אלון אינפלד

שי שמעון פריזה חנאן (עציר) ע"י ב"כ עו"ד גיא זהבי

העורר

נגד

מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד שרית אלישע - אל עמי

המשיבה

החלטה

האישום והחלטת בית המשפט

1. לפני ערר על החלטת בית משפט השלום באשקלון, מיום 27.7.15 (כב' השופט הבכיר, ח' נחמיאס), בה התקבלה בקשת המדינה, למעצר העורר ונאשם נוסף עד תום ההליכים.
2. נגד העורר ואחיו הוגש כתב אישום, המייחס להם עבירות תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש, כאשר לאחי העורר (להלן: "אורן"), מיוחסות עבירות תקיפה נוספות ועבירת איומים, ולעורר בלבד מיוחסת עבירה של הפרת הוראה חוקית.
3. על פי כתב האישום, המתלון הוא יליד 1941, שכנם לבנין של העורר ומשפחתו, בעיר אשקלון. ביום 26.6.15, בשעה 05:45 בבוקר, השמיע אורן, שהיה תחת השפעת אלכוהול, מוסיקה מרמקול שהיה ברשותו, וזאת בחצר הבנין. המתלון, שיצא מהבנין בדרכו לעבודה, ביקש מאורן להנמיך את עוצמת המוסיקה. על רקע בקשה זו, תקפו אורן והעורר את המתלון. אורן הכה בגב המתלון במוט ברזל, וכן בבעיטות ובאגרופים לבטנו. העורר, הכה את המתלון במכות אגרופ בפניו ובגופו, בעודו שרוע על הארץ. כך, נגרמו למתלון חבלות המתוארות בכתב האישום. בהמשך, לאחר הגעת המשטרה, אורן המשיך לאיים ואף תקף את המתלון בנוכחות השוטרים.
4. לעניין הפרת ההוראה החוקית, נטען גם בכתב האישום כי, בעת אירועים אלה, שהה המתלון בחצר, היינו מחוץ לביתו, ואף ללא אחד הערבים. זאת, למרות שתנאי חלופת מעצר, אשר הושתו עליו בבית המשפט לתעבורה, חייבו את העורר לשהות בביתו, ובליווי ערב בכל עת.
5. הסנגור אישר דבר קיומן של ראיות לכאורה, אך טען כי יש בראיות אלה חולשה מסוימת, המחייבת הימנעות מהשתת מעצר מאחורי סורג ובריח. הסנגור אף אישר כי קיימת עילת מעצר, וכי לא ניתן להשיג את מטרות המעצר באמצעות חלופה. עם זאת, טען הסנגור כי ניתן להשיג את מטרות המעצר גם במעצר בפיקוח אלקטרוני, במסגרת החוק החדש. הצעת הסנגור היא כי מעצר- בפיקוח- אלקטרוני זה, יהיה בבית

הורי אשתו של העורר, בעיר חולון. הערבים המוצעים הם אשת העורר, שהיא בחודש החמישי להריונה, וחברתה המוכנה לסייע בעניין זה.

6. בהסכמת הצדדים, ניתן תסקיר מעצר מטעם שירות המבחן. נוכח העובדה כי עבירה זו בוצעה בעת שהעורר היה משוחרר בתנאי חלופה, כי שוחרר ממאסר בפועל רק בנובמבר האחרון, כי בקבוצה הטיפולית בה שולב במסגרת התיק האחר התקשה להיתרם, נוכח נתונים אישיותיים שלא יפורטו כאן וקיום סכסוך מתמשך בין משפחת העורר לבין המתלונן, העריך שירות המבחן כי **"כי קיימת רמת סיכון גבוהה ביותר להמשך מעורבות בפלילים והתנהגות אלימה בפרט"**.

7. לעניין המפקחים המוצעים, שירות המבחן לא התרשם כי יתאימו למטרות הפיקוח. הרושם היה כי האשה אינה דמות סמכותית ומציבת גבולות, גישתה כלפיו מגוננת והיא אף מזדהה עם עמדותיו הקורבניות של העורר. לגבי החברה של האשה, נמסר כי זו אינה מכירה את הצדדים המכשילים באישיות העורר, ותתקשה להתמודד. שתי הערבות התקשו לבחון את התנהגותו של העורר באופן ביקורתי. שירות המבחן העריך כי ערבות אלה לא תצלחנה לעמוד במשימת הפיקוח.

8. לעורר עבר פלילי, שאינו מכביד. אך חשוב לציין את עברו התעבורתי, למרות שבמקרה זה עילת המעצר אינה נוגעת לענייני תעבורה. במישור התעבורתי יש לעורר לא מעט הרשעות, במגוון עבירות תעבורה. בין השאר, העורר הורשע בעבר פעמיים בנהיגה בשכרות וכן בעבירה אחרת של נהיגה "תחת השפעה". עניין זה חשוב, שכן, כפי שיוסבר בהמשך, ישנו חשש להשפעת סם האלכוהול על התנהגות העורר גם במקרה זה. העורר אף הורשע פעמיים בנהיגה בזמן פסילה, ופעם אחת גם בנהיגה ברכב אשר הורד מהכביש (ללא קשר להרשעותיו הרבות בנהיגה ברכב שאינו תקין בנסיבות "רגילות"). עניין זה חשוב, שכן הדבר מבטא נטייה שלא לציית להוראות בית המשפט או הרשות המוסמכת, דבר המקשה על מתן אמון בו.

9. בית משפט השלום הנכבד, ציין את נסיבותיו של העורר, וביניהן העובדה כי לאחרונה נישא ואשתו בהריון. כן ציין "התשתית הראייתית במידה מסויימת פחותה מזו הקיימת לגבי המשיב 1, הן מבחינת החומרה, ההיקף, היוזמה המעורבות... ". לעניין הפרת ההוראה החוקית, ציין בית המשפט כי ישנה אינדיקציה כי לעורר הותר לצאת מביתו על מנת לעשן בחדר המדרגות, ובכל מקרה, אין ההפרה עומדת ביסוד עילת המעצר. יחד עם זאת, נוכח הערכת המסוכנות האמורה בתסקיר המעצר, נוכח העמדה השוללת את "חלופת המעצר" הקונקרטי, ובהעדר הצעה חלופית, נקבע שאין מקום להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני.

הער

10. הסנגור בטיעונו בערר, חזר על טענתו בדבר חולשה בראיות. זאת, בשים לב לגרסת העורר כי הוא כלל לא היה בחצר בעת התלקחות האלימות בין המתלונן לבין אחיו אורן. הסנגור טען כי הראיות מבוססות על העדים הבאים מצדו של המתלונן. אולם העדים ממשפחת העורר מעידים אחרת, ודווקא אלה מחוזקים על ידי העדים האובייקטיביים. כך, בתלונה המיידית של המתלונן לשוטרים הצביע על האח אורן כעל תוקפו, ולא הצביע על העורר. כך, בטלפונים למוקד בזמן אמת לא הוזכר העורר, ואפילו אחת מבנותיו של המתלונן לא

ראתה את העורר תוקף. הסנגור עמד על סתירות לכאורה בדברי המתלונן, ועל כך שאין כל אינדיקציה בתיק כי העורר או אחיו היו שיכורים.

11. לעניין הפרת ההוראה החוקית, הסנגור הצביע על טענת המתלונן, לפיה המפקחים מטעם האיזוק האלקטרוני התירו לעורר לצאת מביתו, אל חדר המדרגות על מנת לעשן. זאת, משום שאשתו בהריון. כן הוא נוהג לעשן בשבת מחוץ לבית מחמת כבוד המשפחה. אולם, לשיטתו, עניין זה לא נבדק כלל על ידי המשטרה.

12. לעניין ההצעה למעצר בפיקוח אלקטרוני בחולון, טען הסנגור כי המפקחות נבדקו על ידי שירות המבחן באופן שטחי. כן הזכיר כי, לפי החוק החדש, עיקרו של הפיקוח הוא בעצם היות ה"עצור" תחת פיקוח אלקטרוני, והפיקוח האנושי אינו אלא גורם מסייע. זאת, בניגוד למצב החוקי הקודם, בו המפקח האנושי היה עיקר, והאיזוק היה בבחינת חיזוק. לפיכך, אין לדרוש דרישות מופרזות לעניין יכולת הפיקוח של הערבים המוצעים. לשיטתו, ההרחקה לחולון, הרחק ממקומו הטבעי, והרחק מהמתלונן צריכה להספיק בנסיבות העניין.

13. התובעת בתשובתה הסכימה כי הטענה, בדבר היתר שניתן כביכול לצאת מהדירה על ידי אנשי הפיקוח, לא נבדקה לעומק מספיק, אלא בשיחת טלפון שתוצאותיה נרשמו במזכר. עם זאת, לעניין יתר הטענות, הצביעה התובעת על הראיות בדבר האלימות של העורר. לעניין החלופה, הצביעה על אינדיקציות נוספות לבעייתיות בהסתכמות על אשת העורר, מעבר לאמור בתסקיר.

דין

14. לאחר עיון בתיק החקירה, איני יורד לסוף דעתו של הסנגור, שביקש עיון זה. שכן עיון בתיק החקירה מחזק את הרושם בדבר מסוכנותו של העורר, והצורך הברור במעצר מאחורי סורג ובריה דווקא. שכן התמונה נראית עתה חמורה יותר, מעל ומעבר לניסוח הטכני של הדברים בכתב האישום ובקשת המעצר. זאת, משום שעולה כי האלימות אשר בכתב האישום אינה האלימות היחידה של העורר בשעת לפנות בוקר. יתרה מזו, יש אינדיקציות כי היה תחת השפעת אלכוהול ועולה כי הפרת ההוראה החוקית לא הייתה מקרית, אלא שיטתית.

15. ראשית, יש להדגיש כי אין ממש בטענות הסנגור בדבר חולשת הראיות. אכן, יש כמה הבדלים בגרסאות בין עדי התביעה. אולם, מדובר בהבדלים טבעיים באירוע מסוג זה, בו כל אחד מהם רואה תמונה חלקית בלבד, בשל שלב ההגעה לאירוע, שלב העזיבה וזווית הראייה (כך לדוגמא, עדה אחת לא ראתה את ההכאה על ידי אורן במקל, אחרת לא ראתה את חלקו של העורר).

16. לא כך הוא לגבי העורר. גרסתו של העורר נסתרת בכמה נקודות קריטיות על ידי בני משפחתו שלו. זאת, בגרסה שהיא הפוכה, ולא משלימה, שלא ניתן לראותה כעניין של זווית הראייה. גרסת העורר היא כי כלל לא נכח בעת האלימות, כי היה בביתו במקלחת, וירד לחצר כאשר השוטרים כבר היו שם. ממילא, הוא אף שולל טענות של עדים לפיהן עוד בטרם התלקחות האלימות כלפי המתלונן, התלקחה קטטה אחרת בחצר, בין העורר לבין אחיו אורן.

17. לכאורה, טענת העורר מחוזקת על ידי השוטרים, שלא ראו אותו נוקט באלימות ואחד מציין במפורש כי העורר הגיע לאחר שהשוטרים הגיעו. אפילו בתו של העורר אובלו, שהייתה בבית בעת תחילת האלימות, ראתה את אלימות אם העורר באירוע, אך לא את העורר. אולם, חיזוק זה אינו אלא מעין אשליה אופטית. שכן, לא זו בלבד שעדי הראייה הישירים סותרים דבריו, כגון בתו של המתלונן (זמטו) המעידה שראתה הקטטה עם האח וגם התקיפה בעומדה בתחנת האוטובוס מעבר לרחוב; אלא גם אבי העורר ואחיו מעידים על כך שהוא התקוטט עם אחיו מחוץ לבניין, שעה קלה קודם לכן. ההסבר למראה עיני השוטרים עולה בבירור מעדותה של החברה של זמטו, ממוט, אשר המתינה לצד זמטו בתחנת האוטובוס. היא מספרת כיצד העורר דן עלה לביתו (בקומה הראשונה) וירד חזרה, מספר פעמים במהלך האירוע. ממילא מובן גם, מדוע השוטר לא ראה את העורר "מגיע", והדבר אף מסביר את העובדה כי אחד הגורמים שדיווח למשטר דיווח על כך ש"אם ובנו" מכים "אתיפ", ולא דיווח על שני גברים. הבת אובלו, שהייתה בבית וירדה לשמע הרעש, ראתה מתוך האירוע רק רגע אחד, בו אם העורר תקפה את המתלונן, ומיד עלתה להתקשר למשטרה. העובדה כי לא ראתה שלבים אחרים, לפני רגע זה ואחריו, אינה אומרת דבר. שכן, האח אורן מודה בחלק ממעשיו, אותם היא לא ראתה.

18. הסנגור מצביע על כך שהשוטרים שאלו את המתלונן מי הכה אותו, והוא הצביע על אורן אבל לא על העורר. דבר זה יכול להיות מוסבר בכמה אופנים, אפשר שעקב הבלבול בשל הבעיטות שקיבל בראשו, הצביע באופן חלקי ולא הצליח להמשיך; אפשר שהעורר באותו רגע היה בביתו ולא בחוץ וכך לא היה על מי להצביע; ואפשר כי בפשטות המתקף שהתבקש רק להצביע, הצביע על התוקף העיקרי, שפתח את האלימות, שהוא אורן. בהמשך המתלונן נחקר בצורה מסודרת ומסר גרסה מפורטת, הקושרת בבירור את העורר, ומשתלבת ביתר העדויות. הסנגור מפנה לכך שבהודעה השנייה, בה נחקר המתלונן כחשוד, אמר על העורר רק כי "הרביץ", ולא פרט מעבר לכך. אולם, יש לשים לב כי הדברים בהקשרם הם בתשובה לשאלות ישירות לגביהן נחקר, ולא סיפור מלא של הדברים. לפיכך, אין כאן בדל קושיה על גרסת המתלונן.

19. למעשה, העדויות של המתלונן, זמטו וממוט נותנות (בשילובן יחד) תמונה בהירה מאוד, מפורטת ורבת שלבים. הקושיות עליהן מעטות למדי, ומוסברות בקלות. הראיות מסביב רק מחזקות את גרסאות עדי התביעה, ויש לקבוע כי **ראיות התביעה מקימות ראיות לכאורה ביחס לעורר, הרבה מעל ומעבר לנדרש במסגרת הלכת זאדה.**

20. לעניין הפרת ההוראה החוקית, טענתו היחידה המוחשית של העורר היא כי מפקחי האיזוק "התירו" לו להיות מחוץ לדירה ואף "מתחת לבלוק". זאת, למרות שנכתב במפורש בהחלטת בית המשפט כי הוא יהיה במעצר בית מלא בדירה וכי "תאסר יציאתו משם במשך כל שעות היממה, למעט ע"פ החלטה...". וכן נאמר במפורש כי תנאי מתנאי החלופה הוא שאחד הערבים יהיה עמו בכל עת.

21. טענה זו נבדקה רק בשיחת טלפון למנהלת האיזוק, עליה רשם החוקר מזכר. לפי שיחה זו, אין שחר לטענות העורר. אולם, צודק הסנגור, וכך מאשרת גם התובעת, כי נכון היה לבדוק טענה זו לעומק. שכן, יש בדבר משום טענת הגנה, לגבי רכיב זה של הפרת ההוראה החוקית, ונכון היה לחקור את האדם שתדרך את העורר בביתו לעניין זה. זאת, לא רק עבור העורר, אלא שאם אכן יש מישוה במנהלת האיזוק הסבור כי רשאי הוא, על דעת עצמו, להתיר דברים שלא התיר בית המשפט, הרי שמן הראוי לחדד הנהלים. על פני הדברים, אין כל סיבה להניח לטובת העורר את גרסתו המשווה, לפיה מותר להיות בחצר הבניין, כאשר בית

המשפט ציין במפורש להפך. אולם, למרות שהגרסה תמוהה, חובה על היחידה החוקרת לערוך השלמת חקירה ולוודא הדברים. מכל מקום, יש להדגיש כי אפילו אם יתברר כי העורר צודק בטענתו, אין בכך כדי להשליך על ההפרה האחרת שהפר, ואין בדבר כדי להשפיע במידה משמעותית על שיקולי המעצר. עם זאת, בתיק העיקרי יהיה לדבר חשיבות.

22. העורר עצמו הודה כי היה בהפרה, במובן אחר. זאת, לגבי העובדה כי לא היה עמו מפקח כלל בעת התרחשות כל האירועים. אמנם, העורר טען כי מדובר היה רק במעין "שעת תפר" בין שני המפקחים (הודעתו בכתב יד מיום 29.6.15). אולם, טענה זו אין בה ממש. מעדות ה"מפקחת", חן (מיום 28.6.15) עולה כי לא הייתה חלוקת שעות קבועה בין המפקחים, כי היא נהגה להגיע לבית העורר לפקח בשעות הבוקר, לדבריה, בהגיעה לבית, המפקח האחר לעיתים נכח, ולעיתים העורר הושגח על ידי "המשפחה" או "אשתו", שכלל לא היו ערבים. המפקח האחר (אורני סופיר) דיווח כי לא נהג לשהות שם בשעות הלילה, אלא היה הולך לביתו "אחרי שהעורר נרדם". משמע, העורר בפועל לא עמד בתנאי השחרור שנקבעו לו. לילה לילה היה העורר בפועל ללא פיקוח של ערבים. אגב יאמר, כי, בלילה זה, התירוץ של הערב לפיו יצא לאחר שהעורר נרדם, כלל לא רלוונטי, משום שהעורר כלל לא שכב לישון. זאת, נוכח העדויות הברורות כי העורר שתה לשוכרה מתחת לבניין כל הלילה.

23. דבר אחרון זה חשוב לעניין עילת המעצר. יש להדגיש כי מעבר לכל השיקולים שנלקחו בחשבון על ידי שירות המבחן, ומעבר להפרת התנאים המתבררת מתוך הראיות, יש גם שיקול נוסף המקשה על הקלה בתנאי המעצר. מחומר הראיות משתמע כי העורר, יחד עם אחיו אורן, שתה והיה תחת השפעת סם האלכוהול, בעת ביצוע המעשים. זאת בין השאר, נוכח התנהגותו הרועשת, והתלקחות הקטטה עם אחיו, שעה קלה לפני האלימות כלפי המתלונן. הדבר עולה לא רק מעדותו של המתלונן, אשר מתאר את הקטטה בין האחים ואת האיום של אורן על העורר בבקבוק, ולא רק מעדותו של זמטו על נסיבות אלה, המתארת כי קטטות כאלה הן דבר שבשגרה. המתלונן מציין במפורש בהודעתו כי השניים היו שיכורים ושתו כל הלילה. יתרה מזו, אף אמו של העורר אומרת במפורש "הם היו ושתו אלכוהול למטה בשכונה עד הבוקר כשהשוטרים באו".

24. יש לתמוה מאוד על העורר, אשר מצוי במעצר בית באיזוק אלקרוני (על פי הוראה שלפני החוק החדש), מחמת העובדה כי נתפס נוהג בשכרות בפעם השלישית, על כך שאינו מזיר עצמו מן היין. אכן, בית המשפט לתעבורה לא אסר על העורר את השתייה המרה. אולם, ההתנהגות הבריונית, הבאה לידי ביטוי בשתייה לשכרה בחצר הבניין למשך הלילה, והגעה עד אבדן שליטה בכך שהוא התקוטט עם אחיו, לפני תקיפת המתלונן, מהוות אינדיקציות נוספות למסוכנות העורר, אשר ריצה מאסרים והיה במעצר, בגין התנהגותו בעת שהוא שותה.

25. בהקשר זה, יש חשיבות רבה לשאלת הערבים הנספחים ל"מעצר בפיקוח אלקטרוני". צודק הסנגור כי בחוק החדש העיקר הוא האמצעי האלקטרוני, והמפקח אינו אלא גורם מחזק. יחד עם זאת, כאשר מדובר בעבירת אלימות, שבוצעה בסביבת הבית, יש לוודא כי לא תהיה סכנה לדרי הבית בו אמור לשהות העורר, או לשכניו החדשים. התמונה המצטיירת, אכן מחייבת זהירות מירבית, וצדק בית משפט השלום שלא בחר במפקחות אשר שירות המבחן לא התרשם מיכולתן לפקח על העורר. הדבר נכון במיוחד בשים לב לעובדה, שמתיק החקירה מתברר כי אלימות זו כרוכה גם בשימוש באלכוהול, ובטרם התלקחה האלימות כלפי

המתלונן, התבטא הדבר באלימות הדדית בין העורר לבין אחיו אורן.

26. אכן, העורר לא היה במעצר בית בגין עבירה ממש דומה, אלא עבירת תעבורה. אולם, עצם העובדה כי העורר מבצע עבירות נוספות בעת היותו תחת צווים, ובמיוחד כאשר הוא לכאורה מפר את תנאי השחרור, מקשה על מתן אמון בכל מקום שאינו מאחורי סורג וברית.

27. הסנגור מצביע על כך שבית משפט השלום קבע כי הראיות נגד העורר "פחותות" מהראיות נגד אחיו, וביקש עקב כך להסתפק באיזוק אלקטרוני, למרות ההמלצה השלילית של שירות המבחן. אכן, הראיות נגד העורר פחותות מאחיו, באשר האח מודה והעורר לא. אולם עדיין, הראיות נגד העורר טובות מאוד. עילת המעצר נגד האח חזקה יותר, באשר מדובר במי שוחרר לא מזמן לאחר שריצה מאסר בגין אלימות כלפי המתלונן עצמו, ובאשר המשיך לאיים ואף לתקוף, בנוכחות השוטרים. אולם, עילת המעצר נגד העורר חזקה מאוד גם כן. בית משפט השלום לא ראה הראיות כאן כחלשות, ולא את עילת המעצר כחלשה, אלא ציין בצדק כי הן "חלשות" לעומת מי שעוד יותר חזק. הסנגור בפרשו את דברי בית משפט השלום כממעטות אובייקטיבית, נתפס לכלל טעות לוגית. העובדה כי הראיות נגד האח מעולות, ועילת המעצר מובהקת שבמובהקות, אינה סיבה שלא להורות על מעצרו של העורר, כאשר הראיות נגדו "רק" טובות מאוד, והעילה נגדו "רק" מובהקת.

28. לא מצאתי כי נסיבותיו האישיות של העורר מצדיקות את סיכון הציבור, על ידי קביעת מעצר באיזוק אלקטרוני, בתוך שכונת מגורים.

לסיכום

29. הראיות נגד העורר טובות מאוד. עילת המעצר מחמת מסוכנות, מובהקת. זאת, על רקע האלימות באירוע הנוכחי, העובדה כי העורר ריצה בעברו מאסרים, העובדה כי העורר היה מצוי בחלופת מעצר בעת ביצוע העבירה הנוכחית, הראיות מתוך תיק החקירה לפיהן העורר הפר באופן שיטתי את חלופת המעצר שהושתה עליו בעבר, העובדה כי מתיק החקירה עולה כי קדם לאירוע זה אירוע אלימות נוסף, וכי הכול על רקע שימוש לרעה באלכוהול, כאשר אלכוהול הוא חלק בלתי נפרד מהרשעותיו הקודמות של העורר.

30. על רקע כל האמור, קשה היה לשכנע להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני, אפילו בעזרת תסקיר מעצר חיובי, הממליץ על כך. אולם, התסקיר היה שלילי, והכלל הוא שאין בית המשפט מורה על הקלה בתנאי המעצר בניגוד להמלצה בתסקיר, אלא בנסיבות מיוחדות. הערכת המסוכנות של שירות המבחן היא ב"רמת סיכון גבוהה ביותר" וההמלצה היא להורות על מעצר מאחורי סורג וברית דווקא. הערכה זו מחזקת מאוד את הרושם המתקבל מהתיק בדבר מסוכנות העורר. שירות המבחן אינו מתרשם מיכולת המפקחות המוצעות לסייע, ואף בכך יש שיקול מצטבר לשלילת האפשרות למעצר בפיקוח אלקטרוני.

31. **סיכומי של דבר, יש ראיות לכאורה נגד העורר, עילת המעצר מובהקת, הנסיבות אינן מאפשרות מעצר בפיקוח אלקטרוני בין אזרחים, וכל שכן שאינן מאפשרות חלופה. אין מנוס ממעצר ממש, מאחורי סורג וברית.**

הערר נדחה.

ניתנה היום, ח' אלול תשע"ה, 23 אוגוסט 2015, בנוכחות העורר, וב"כ הצדדים הנ"ל.

חתימה